

URED PREDsjedNIKA VLADE
HERCEGBOSANSKE ŹUPANIJE

Smjernice za planiranje rada tijela uprave Hercegbosanske Źupanije
s Akcijskim planom za provedbu Strategije razvoja Hercegbosanske Źupanije 2026.- 2028.godine

Veljača 2025. godina

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. RAZVOJNI KONTEKST	4
3. PROVEDBA STRATEGIJE 2026-2028. GODINE	7
3.1. Strateški ciljevi i prioriteti	8
3.1.1. Strateški cilj 1: Ubrzan ekonomski razvoj	8
3.1.2. Strateški cilj 2: Unapređenje društvene infrastrukture	9
3.1.3. Strateški cilj 3: Moderna infrastruktura i očuvan okoliš.....	10
3.1.4. Strateški cilj 4: Integralni održivi razvoj	11
3.2. Evaluacija strategije razvoja za razdoblje 2021-2024.....	12
4. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU AKCIJSKOG PLANA 2025-2027.....	16
4.1 Pregled akcijskog plana po ciljevima.....	16
4.2 Pregled prioriteta i mjera	17
Aneks I. Akcijski plan 2026-2028 s mjerama iz Strategije razvoja sa koordinatorima za provedbu, indikatorima i planiranim rezultatima	26

1. UVOD

Kada govorimo o sustavu **strateškog planiranja**, jednom od mnogih sustava u upravljanju u Županiji, zakonski i pod zakonski akti su prilično jasni: institucionalni okvir za tehničku i stručnu podršku u procesu planiranja, monitoringa i izvještavanja o provedbi Strategije razvoja u Hercegbosanskoj županiji čini Ured predsjednika Vlade koji predstavlja tijelo za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem sukladno članku 5. stavku (1) Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/17) kao i Županijski odbor za razvoj (ŽOR) koji je operativno tijelo sastavljeno od članova svih ministarstava i tijela uprave. Kod sustava **planiranja rada tijela uprave**, uz ostale savjetodavne, stručne, protokolarne i poslove informiranja Ureda predsjednika Vlade, te druge poslove koje odredi predsjednik Vlade Hercegbosanske županije, Smjernice za trogodišnje planiranje su inicijalni dokument koji predsjednik Vlade predlaže Vladi Hercegbosanske županije te time započinje novi ciklus planiranja rada tijela uprave u Hercegbosanskoj županiji.

Izradom Smjernica za trogodišnje planiranje počinje proces trogodišnjeg planiranja rada koje priprema Predsjednik Vlade u suradnji sa tijelom za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, izrađuju se svake godine za razdoblje od tri godine a nastavak su izrade Akcijskog plana za provedbu Strategije. Na ovaj način su strateško i planiranje rada tijela uprave povezani te je stavljen naglasak na stratešku orijentaciju razvoja Županije, kako je definirano razvojnim dokumentima i planovima.

Pojednostavljeno, proces planiranja započinje izradom **Akcijskog plana za provedbu Strategije razvoja Hercegbosanske županije** za sljedeće trogodišnje razdoblje, slijedi usvajanje **Smjernica** najkasnije do kraja veljače, nakon čega se radi godišnje **Izvješće o radu** za prošlu godinu. Proces planiranja rada tijela uprave u Hercegbosanskoj županiji dalje se nastavlja izradom i objavom radne verzije **trogodišnjeg programa rada** do kraja ožujka. Trogodišnji programi rada tijela uprave nakon konzultacija na mrežnoj stranici predstavljaju podlogu proračunskim korisnicima za izradu **Programa javnih investicija i Dokumenta okvirnog proračuna**, koji se usvajaju do kraja lipnja.

Rok za izradu radne verzije **godišnjeg plana rada** je kraj srpnja a **Izvještaja o razvoju** usvaja se do kraja rujna. Nakon toga slijedi nacrt i prijedlog **godišnjeg proračuna** svih proračunskih korisnika. Nakon usvajanja proračuna i programa javnih investicija, trogodišnji plan rada postaje operativan te se do kraja siječnja iduće godine usvaja zajednički godišnji program rada Vlade Hercegbosanske županije.

Svrha dokumenta Smjernica je planska i usmjerena provedba Strategije razvoja kroz planiranje rada institucija odnosno izradu programa rada Vlade Županije, te učinkovito praćenje provedbe Strategije. Izradom **Smjernica usklađuju se strateško i financijsko planiranje i programiranje rada** u Županiji koje je regulirano Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem, kao i provedba županijske Uredbe o metodologiji izrade i donošenja plana i programa rada i izvješća o radu Vlade Hercegbosanske županije i županijskih tijela (u daljem tekstu Uredba) te Zakonom o proračunima u FBiH.

Osim osnovne svrhe Smjernica da posluže kao poveznica strateškog planiranja i planiranje rada tijela uprave u Hercegbosanskoj županiji, njima se definiraju i razvojni prioriteti za sljedeće trogodišnje razdoblje, prethodno definirani Strategijom razvoja Hercegbosanske županije 2021-2027, te da se kroz akcijske planove i Smjernice operativno uključuju u Planove rada ministarstava i ostalih tijela uprave te se za njih planiraju financijska sredstva.

Cilj Smjernica je donošenje prvenstveno političke pa i operativne odluke o ključnim aktivnostima koje se trebaju realizirati kako bi se Županija ekonomski, društveno, infrastrukturno i institucionalno razvijala u željenim smjerovima. ***Osim što služe tijelima uprave kao usmjerenje, Smjernice trebaju i informirati javnost, poduzeća, nevladin sektor i sve ostale zainteresirane o ključnim aktivnostima na području Županije, u svrhu stvaranja sinergijskog učinka provedbom zajedničkih aktivnosti vladinog, privatnog i nevladinog sektora.***

U procesu monitoringa i izvještavanja, institucije prate i izvještavaju o postignutim efektima i rezultatima iz perspektive ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti za sve građane. Princip jednakih mogućnosti za sve građane posebno se ostvaruje putem ne/posrednog uključivanja socijalno ugroženih grupa građana u izradu implementacijskih dokumenata, u ovom slučaju kroz rad predstavnika nevladinog sektora u Županijskom Odboru za razvoj (ŽOR-u). Ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane podrazumijeva uvažavanje različitosti i odsustvo diskriminacije uključivanjem specifičnih potreba i interesa žena i muškaraca, kao i višestruko ugroženih grupa građana, kroz adekvatne projekte, aktivnosti i odgovarajuće indikatore u smjernicama, trogodišnjem planu rada i godišnjem planu rada.

2. RAZVOJNI KONTEKST

Kada govorimo o razvojnoj politici te aktivnostima planiranja, praćenja i provedbe Strategije razvoja Hercegbosanske županije Rješenjem Vlade Hercegbosanske županije, ovaj posao je od 2023.godine ponovo u nadležnosti Ureda predsjednika Vlade, no jedan od najvećih izazova još uvijek je uspostava učinkovite koordinacije u segmentima operativnog planiranja, odnosno ugrađivanja usuglašanih razvojnih aktivnosti i projekata u proračune županijskih ministarstava, institucija i općina. Također izazov su i prikupljanje, obrada podataka i izvještavanje, kako je planirano Uredbom o metodologiji planiranja. Još uvijek je u fokusu utvrđena potreba za jačanjem kapaciteta jedinice za upravljanje razvojem, ministarstva financija i Jedinice za upravljanje projektom Javnih investicija, kao i potreba za sustavnom motivacijom ključnih pojedinaca u upravljanju razvojem koje Uredba o planiranju prepoznaje u ulozi rukovodećih državnih službenika; tajnika i pomoćnika.

Hercegbosanska županija se kroz viziju razvoja, kao izbor da postane moderna zajednica temeljena na načelima održivog gospodarstva u kojoj *žive poduzetni i zadovoljni ljudi, te optimalno iskorištava svoje potencijale i pozitivno utječe na poslovno okruženje sa očuvanim okolišem i kulturnim naslijeđem koji ju čine privlačnom za investicije, život i turističku posjetu* odlučila još 2016.godine a tako će ostati i do 2027.godine. Ostvarenje razvojne vizije realizirat će se kroz odabrana 4 strateška cilja, 10 prioriteta, 33 mjere i 8 ključnih projekata.

Strateškim ciljem unapređenja ekonomskog razvoja, kroz podršku razvoju poduzetničke infrastrukture, MSP i obrtništva, unapređenje konkurentnosti poljoprivrede i poticanje održivog ruralnog turizma, ostaje fokus je na podršci izvozu, transferu i razvoju tehnologija. Strateškim ciljem društvenog razvoja, naglasak je na unapređenju odgojno-obrazovnog sustava i sustava zdravstvene i socijalne zaštite dok u strateškom cilju održivog upravljanja okolišem na prirodnim i infrastrukturnim resursima, razvoju suvremene infrastrukture i očuvanju i održivom korištenju prirodnih resursa. Strategija za ovo razdoblje utvrđuje i važnost primjene integralnog pristupa razvoju te upravljanju rizicima i klimatskim promjenama.

Budući da je gotovo nemoguće proračunskim sredstvima iz županijskog proračuna financirati sve planirane projekte, stoga predstavnici Hercegbosanske županije aktivno sudjeluju u radnim tijelima u procesu programiranja Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) EU 2021-2027, ali i u mnogobrojnim prihvatljivim europskim programima prekogranične i transnacionalne suradnje (INTERREG) te programima EU (Erasmus+, Kultura, Media, HORIZON, itd.). Provedba nekih od ranije programiranih državnih i višedržavnih IPA dokumenata se očekuje upravo kroz sljedeće razdoblje provedbe i ovih Smjernica i Akcijskog plana, te je stoga ključno koordinirati i planirati proračunske aktivnosti te aktivno sudjelovati u procesu pripreme i provedbe IPA III dokumenata. Pravilo kod programiranja EU pomoći da nakon potpisivanja *financijskog sporazuma*, koje se tretira kao početna godina planiranja, sljedeće tri godine traje proces ugovaranja i dodjele grantova te unutar šest godina se očekuje provedba, relevantni dokumenti za plansko razdoblje 2026-2028 su godišnji još neugovoreni paketi IPA 2021, 2022, 2023 i 2024, koji su već usvojeni Uredbama EK ili su kao u za IPA 2025-2027 u trenutku pripreme ovih Smjernica u fazi programiranja, uvažavajući komentare Europske komisije. Njihovo konačno usvajanje očekuje se u lipnju 2025.godine.

Potrebno je također spomenuti i da su procesi programiranja višedržavne IPA-e za razdoblje 2025-2027 u tijeku sa ukupno 8 dokumenata :

- EU Civil Society Facility and Media Programme for 2026-2027
- EU Support to Rule of Law, Fundamental Rights, Democracy and Reconciliation
- EU Support to Security, including Cybersecurity, and Migration in the Western Balkans
- EU Support to Public Administration Reform and Economic Governance
- EU Support to Statistics
- Institutional Building Alignment: EU Integration Facility, EU Agencies, Union Programmes, and Technical Assistance and Information Exchange (TAIEX) - 2025-2026-2027
- EU4Green and Digital Transition in the Western Balkans
- EU4 Inclusion
- Support to the Implementation of the Common Regional Market (CRM) and Pillars 1 and 2 of the Growth Plan

Pregled državne komponente IPA III za Bosnu i Hercegovinu:

Akcijski dokumenti za 2021. godinu	Akcijski dokumenti za 2022. godinu	AD za 2023. godinu	AD za 2024 godinu	Akcijski dokumenti 2025-2027
<ol style="list-style-type: none"> 1. EU potpora za unutrašnje poslove, sigurnost i migracije 2. EU potpora za izborni proces 3. EU potpora za regionalni razvoj 4. EU potpora za transport 5. EU potpora za energiju 6. EU potpora poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu 7. EU potpora razvoju privatnog sektora u BiH, nakon Covid-19 	<ol style="list-style-type: none"> 1. EU4Justice 2. EU podrška za unutrašnje poslove, sigurnost i migracije 3. EU potpora za reformu javne uprave i javnih financija 4. EU potpora za poboljšanje administrativnih kapaciteta 5. EU potpora za usuglašavanje standarda u hrani 6. EU potpora za obrazovanje, zapošljavanje i socijalni sektor 7. EU potpora za okoliš i klimatske promjene 	<p>Energetski paket</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. EU4 Vladavina prava (EU potpora za pravdu za sve EU4ROMA , Gender equality Facility i Child protection) 2. EU potpora integracijama 3. EU za zelenu ekonomiju 4. EU potpora zapošljavanju u mladima (Eu Support for Youth Employment) 5. Sportom i kulturom do pomirenja 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vladavina prava i demokracija 2. Podrška privremenim prihvatnim centrima) 3. EU Integration Facility 4. Podrška uvođenju 112 broj au BiH 5. Podrška okolišu i klimatskim promjenama 6. Podrška prevenciji raka grlića maternice i dojki te redovnoj imunizaciji 7. Podrška održivoj poljoprivredi, prehrambenom sektoru i ribarstvu

Također, neizostavni su i ostali procesi koji su trenutno u tijeku a tu prvenstveno mislimo na Program integriranja BIH u EU kao i Program usklađivanja sa EU aquisem, izrada SSPP lista (Sector Strategic Project Pipelines) projekata u okolišu, transportu i društvenom sektoru, od kojih je SSPP okoliša završena revizije projekata, SSPP Energije pripremljena, SSPP transporta u fazi pripreme dok za društveni sektor i IT još nije započeta izrada SSPP liste. Potrebno je prepoznati i dodatne napore Europske komisije da kroz Reformsku agendu i Plan rasta za Zapadni Balkan potakne reforme kroz dodatnih 6 mlrd EUR-a za zemlje zapadnog Balkana.

Ove Smjernice trebaju poslužiti kao poluga da se aktivnosti u cijeloj Županiji usklade, postigne bolja sinergija te omogući i olakša provedba Strategije razvoja kao i stvore uvjeti za uvođenje programskog proračuna u nadolazećem razdoblju.

3. PROVEDBA STRATEGIJE 2026-2028. GODINE

Budući da je zadaća svih tijela uprave, upravnih organizacija i ostalih ureda, službi i zavoda u Hercegbosanskoj županiji provedba aktivnosti razvojnih mjera u okviru prioriteta u kojima su prepoznati kao koordinatori - institucije odgovorne za koordinaciju provedbe mjere (samostalno) ili kao nositelji (u suradnji sa koordinatorima mjere) provedbe pojedinih aktivnosti i projekata iz Strategije razvoja HBŽ 2021-2027.

Za sljedeće razdoblje 2026-2028 planirane su aktivnosti i projekti u 30 od ukupno 32 razvojne mjere, a županijska tijela uprave, javne ustanove i zavodi kroz svoje planove i programe rada detaljnije razrađuju aktivnosti i projekte koje će provesti ili započeti u sljedećem trogodišnjem razdoblju, te će po tim aktivnostima vršiti izvještavanje u izvještajima o radu. Akcijski plan također uključuje i općinske i gradske te projekte civilnog sektora.

Prilikom izrade planova i programa rada županijskih tijela uprave, samostalnih županijskih uprava i upravnih organizacija, uključujući i urede, službe i agencije na koje se Uredba odnosi, za sljedeće godišnje i trogodišnje razdoblje, potrebno je :

- Da koordinatori osiguraju koordinaciju prilikom izrade svojih planova rada i planova rada ustanova i zavoda u okviru svojih resora kako bi se osigurala usklađenost planova rada između različitih institucija i kako bi se osigurala učinkovita provedba razvojnih mjera. Županijska tijela uprave, javne ustanove i zavodi su u obvezi da koordiniraju izradu svojih planova rada sa institucijama koje su u okviru istog resora ili sektora (npr. Ministarstvo poljoprivrede- Uprava za šumarstvo-Zavod za hranu i veterinu HBŽ ali i Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva – ŠGD Hercegbosanske šume-Ministarstvo građenja, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša kao i Ministarstvo gospodarstva i Županijski zavod za upošljavanje koji zajednički provode projekt WIN-sufinanciran iz EU sredstava te napokon i Tehnološki i Business park Linnovate koji je strateški partner Vlade HBŽ u provedbi podrške novoosnovanim poduzećima i organizaciji edukacija za iste);
- Da Koordinatori razvojnih mjera odnosno resorna ministarstva, prilikom koordinacije izrade planova rada, surađuju sa jedinicom za upravljanje zaduženo za praćenje provedbe strategije; kao i sa Jedinicom za upravljanje Programom Javnih investicija u Ministarstvu gospodarstva HBŽ i Sektorom za proračun Ministarstva financija;
- Da se u planove rada za sljedeće trogodišnje razdoblje uključi priprema projektne, građevinske i okolišne dokumentacije za projekte i aktivnosti koji to zahtijevaju a kako bi se pripremili za realizaciju i privlačenje sredstava za njihovu realizaciju iz vanjskih izvora financiranja, prvenstveno državne i višedržavne IPA-e;

- Da u planovima rada za sljedeće trogodišnje razdoblje sva tijela uprave, ustanove i zavodi uključe aktivnosti na zapošljavanju i jačanju kapaciteta osoba koji će biti angažirani za planiranje i upravljanje razvojem odnosno provedbu projekata te aktivnosti jačanja organizacijskih i financijskih kapaciteta.

3.1. Strateški ciljevi i prioriteta

U pripremi planova i programa rada za sljedeće trogodišnje i godišnje razdoblje, tijela uprave trebaju detaljnije razraditi aktivnosti iz razvojnih mjera koje su u okviru njihove nadležnosti, te se trebaju usmjeriti na postizanje pokazatelja po prioritetima kako je navedeno u Akcijskom planu 2026-2028, koji je prilog ovim Smjernicama. Iako plansko razdoblje ovih Smjernica izlazi sa 2028.godinom iz strateškog okvira 2021-2027, koristit će se isti indikatori za mjerenje uspjeha koji su zadani razvojnom Strategijom.

3.1.1. Strateški cilj 1: Ubrzan ekonomski razvoj

Ubrzan ekonomski razvoj temelji se na razvoju poduzetništva, infrastrukture, obrtništva kao i uvjeta za provedbu aktivne politike zapošljavanja i gospodarskog razvoja županije. U tom kontekstu, ključni pokazatelji kroz koje će se pratiti ostvarenje ovog strateškog cilja, odnosno koji reflektiraju ubrzanje ekonomskog rasta su:

Strateški cilj 1	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Strateški cilj 1 UBRZANI EKONOMSKI RAZVOJ	Nivo razvijenosti – indeks	0,27	0,5
	Prosječan broj zaposlenih	10.906	13.000
	Broj poslovnih subjekata – broj sa stanjem 31.12.	3.574	3.700
	Poreski prihodi u KM	7.592.527	8.500.000 KM

Za postizanje pokazatelja u okviru ovog strateškog cilja potrebno je u planovima i programima rada planirati aktivnosti i projekte iz razvojnih mjera kako bi se postigli planirani pokazatelji po sljedećim prioritetima:

Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
1.1. Podržati razvoj poduzetničke infrastrukture, MSP i obrtništva	Broj MSP-a	649	700
	Broj obrta	1.374	1,450
	Broj korisnika poduzetničke infrastrukture	65	100
1.2. Unapređivati konkurentnost poljoprivrede	% iskorištenosti obradivih površina	45,7%	55,00%
	Ukupan prihod od prodaje	72.500.000	80.000.000

	Proizvodnja krumpira u tonama	14.000	18.200
1.3. Poticati razvoj održivog ruralnog turizma	Broj ležajeva	1,153	1,300
	Broj noćenja	19,693	25,000
	Prihod od turizma	12,320,000	13,550,000
1.4. Podržavati izvoz, transfer i razvoj tehnologija	Pokrivenost uvoza izvozom	109,5%	120%
	Broj poduzeća izvoznika	134	140
	Broj kapaciteta za istraživanje i razvoj	0	2

Županijska tijela uprave, javne ustanove i zavodi koji su definirani kao koordinatori odnosno nositelji određenih razvojnih mjera u planove rada za sljedeće trogodišnje razdoblje trebaju planirati aktivnosti za provedbu **strateških projekata** identificiranih u okviru ovog strateškog cilja.

1. Osnivanje i razvoj subjekata poduzetničke infrastrukture
2. Inovativni i tradicionalni oblici nefinancijske ili financijske podrške poslovnim subjektima

3.1.2. Strateški cilj 2: Unapređenje društvene infrastrukture

Razviti usluge, stvoriti ozračje za povećanje kvalitete života koje će, osim gospodarskog razvoja, omogućiti kvalitetniji i lakši život stanovništva svrha je drugog strateškog cilja. Ključni pokazatelji kroz koje će se pratiti ostvarenje ovog strateškog cilja, odnosno koji prikazuju kako će se mjeriti unapređenje društvene infrastrukture su:

Strateški cilj 2	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
STRATEŠKI CILJ 2 UNAPREĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE	Povećan kapacitet predškolskih ustanova	450	500
	Uspostavljen funkcionalan sustav učenja na daljinu u HBŽ	1	1
	Obuhvat zdravstvenom zaštitom	56,82%	70%

Za postizanje pokazatelja u okviru ovog strateškog cilja u sljedećem trogodišnjem razdoblju je potrebno u planovima i programima rada planirati aktivnosti i projekte iz razvojnih mjera kako bi se postigli planirani pokazatelji po sljedećim prioritetima:

Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
2.1. Unapređenje obrazovanja, kulture i sporta	Izrađena i usvojena Metodologija izrade i provedbe strukovnih i programa obrazovanja odraslih usklađenih sa tržištem rada	0	1
	Broj učenika OŠ na 1 računalo	10,71	3

	Broj učenika SŠ na 1 računalo	9,44	1
2.2. Unapređenje sustava zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Broj stanovnika na doktora medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	2.018 (2018)	1076
	Broj stanovnika na jednog doktora stomatologije	4.067 (2018)	3094
	Izrađen Master plan optimizacije i koordinacije zdravstvenoga sektora, uključivo s IKT strategijom	0	1
	Izrađena socijalna karta HBŽ	0	1

Županijska tijela uprave, javne ustanove i zavodi koji su definirani kao koordinatori odnosno nositelji određenih razvojnih mjera u planove rada za sljedeće trogodišnje razdoblje trebaju planirati aktivnosti za provedbu **strateških projekata** identificiranih u okviru ovog strateškog cilja.

1. Digitalizacija odgojno-obrazovnog sustava
2. Informatizacija i unapređenje zdravstvenog sustava
3. Stvaranje ključnih baza podataka u svrhu donošenja relevantnih strateških odluka, posebno za marginalizirane skupine društva

3.1.3. Strateški cilj 3: Moderna infrastruktura i očuvan okoliš

Budući da je posebno potrebno posvetiti pažnju razvoju suvremene infrastrukture ali voditi računa i o održivom korištenju prirodnih resursa, koji bi zajednički trebali rezultirati boljom kvalitetom života i doprinijeti razvoju infrastrukture. Ključni pokazatelji kroz koje će se pratiti ostvarenje ovog strateškog cilja su:

Strateški cilj 3	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
STRATEŠKI CILJ 3 MODERNA INFRASTRUKTURA I OČUVAN OKOLIŠ	Uspostavljena regionalna sanitarna deponija	0	1
	Pokrivenost stanovništva prikupljanjem otpadom	40%	60%
	Energija proizvedena iz obnovljivih izvora energije (OIE): vjetar, sunce, voda	86,6 MW	200MW

Za postizanje pokazatelja u okviru ovog cilja, potrebno je planirati aktivnosti i projekte, kako bi se postigli sljedeći prioriteti:

Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
3.1. Razvoj suvremene infrastrukture	Broj implementiranih projekata iz područja zaštite okoliša	0	10
	Broj centara za gospodarenje otpadom	0	6

3.2. Očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa	Broj prijedloga za zaštitu pojedinih područja	1	2
--	---	---	---

Županijska tijela uprave, javne ustanove i zavodi koji su definirani kao koordinatori odnosno nositelji određenih razvojnih mjera u planove rada za sljedeće trogodišnje razdoblje trebaju planirati aktivnosti za provedbu **strateškog projekta** u okviru ovog strateškog cilja.

1. Projektiranje i izgradnja multifunkcionalnih melioracijskih sustava krških polja

3.1.4. Strateški cilj 4: Integralni održivi razvoj

Kod planiranja integralnog razvoja Hercegbosanske županije u sljedećem razdoblju potrebno je uz jačanje institucija, razvojnu suradnju, kapacitete za razvoj i potencirati i razvoj e-uprave. Fokus ovog prioriteta je i provedba mjera u smjeru unapređenja participativnog planiranja i interakcije s ključnim dionicima razvoja, veća participacija građana i stručnjaka u razvojnim procesima. Ključni pokazatelji kojima će se mjeriti postignuće su:

Strateški cilj 4	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
STRATEŠKI CILJ 4 INTEGRALNI ODRŽIVI RAZVOJ	Funkcionalno Vijeće za razvoj HBŽ	0	1
	Vrijednost projekata financiranih od EU, a privučenih kroz vladine institucije	500.000	1.500.000
	Uspostavljen sustavi mjerenja indeksa transparentnosti i indeksa percepcije korupcije HBŽ	0	2
	Broj implementiranih e-usluga	0	3

Kako bi se postigli pokazatelji u okviru ovog strateškog cilja u sljedećem trogodišnjem razdoblju je potrebno u planovima i programima rada planirati aktivnosti i projekte iz razvojnih mjera kako bi se postigli planirani pokazatelji po sljedećim prioritetima:

Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
4.1. Učinkovito upravljanje održivim razvojem	Broj osoba koje su prošle obuku za integrirani razvoj	0	30
	Vrijednost realiziranih razvojnih projekata sufinanciranih iz Proračuna HBŽ i vanjskih sredstava	0	1.000.000
	Broj sastanaka Vijeća za razvojno planiranje HBŽ	0	2 (14)

4.2. Upravljanje rizicima	Uspostavljen regionalni operativni centar civilne zaštite HBŽ	0	1
	Broj deminirane teritorije HBŽ	4.841 ha	80.000 ha

Županijska tijela uprave, prepoznati kao koordinatori odnosno nositelji određenih razvojnih mjera u planove rada za sljedeće trogodišnje razdoblje trebaju planirati aktivnosti za provedbu **strateških projekata** identificiranih u okviru ovog strateškog cilja.

1. Jačanje kapaciteta javne uprave za integrirano strateško upravljanje i uspostava razvojnih tijela
2. Unapređenje županijskog Operativnog Centra zaštite i spašavanja i povezanih službi

3.2. Evaluacija strategije razvoja za razdoblje 2021-2024

Krajem 2024.godine Vlada Hercegbosanske županije pokrenula je proces evaluacije u tijeku Strategije razvoja za razdoblje 2021-2024 a neposredno prije usvajanja Smjernica za planiranje, razmatrala Izvještaj o evaluaciji neovisnog evaluatora te isti primila k znanju.

Evaluacija provedbe Strategije razvoja za evaluacijsko razdoblje 2021.-2024. predstavlja ključnu analizu postignuća i izazova u postizanju strateških ciljeva, prioriteta i implementaciji mjera usmjerenih na održivi razvoj, ekonomski rast, društvenu dobrobit i zaštitu okoliša. Ovaj izvještaj pruža pregled učinkovitosti i efikasnosti provedbe Strategije razvoja u prvom dijelu njenog implementacijskog razdoblja, s ciljem pružanja objektivnih i relevantnih informacija za daljnje oblikovanje javnih politika i razvojnih prioriteta na području Hercegbosanske županije.

Ciljevi evaluacije definirani evaluacijskim planom uključuju:

- **Pružanje pravodobnih i relevantnih informacija nadležnim institucijama:** Evaluacija ima za cilj omogućiti Vladi i drugim relevantnim dionicima u županiji uvid u dosadašnji napredak u realizaciji strateških ciljeva. Ove informacije pomoći će u identifikaciji učinkovitih aktivnosti i projekata te omogućiti korekcije mjera tamo gdje su potrebne kako bi se postigao željeni razvoj.
- **Kontinuirano unapređenje javnih politika:** Evaluacija Strategije razvoja pruža podatke koji mogu poslužiti za daljnje unapređenje javnih politika i razvojnih inicijativa. Korištenjem rezultata evaluacije moguće je identificirati pozitivne i negativne aspekte implementacije strategije, čime se osigurava nastavak provedbe učinkovitih mjera, dok se prilagodbe ili promjene mogu uvesti u cilju poboljšanja rezultata i postizanja planiranih ciljeva i prioriteta.
- **Osiguranje transparentnosti i odgovornosti:** Evaluacija također igra ključnu ulogu u osiguravanju odgovornog upravljanja javnim financijama, što je od ključne

važnosti za povjerenje građana i drugih dionika u institucije. Analizom načina i učinkovitosti korištenja finansijskih sredstava, evaluacija pruža informacije koje omogućuju poboljšanje javne potrošnje i jačanje odgovornosti za provođenje razvojnih inicijativa.

Također, izvještaj je pokazao procjenu:

- relevantnosti strateških ciljeva i prioriteta;
- postignutog napretka u ostvarenju strateških ciljeva i prioriteta;
- koliko se učinkovito koriste finansijska sredstva te da li se koriste u skladu s ciljevima i akcijskim planovima;
- kvalitete i prikladnosti sustava upravljanja razvojem u županiji te učinkovitosti sustava praćenja provedbe.
-

S obzirom na složenost i dugoročnost Strategije razvoja, evaluacija nije samo razmatrala provedbu aktivnosti u razdoblju od 2021. do 2024. godine, nego se osvrće i na temeljne izazove, prilike i preporuke koje će oblikovati buduću provedbu strategije. Stoga, Izvještaj nije samo alat za praćenje trenutnog stanja, već predstavlja podlogu za smjernice za planiranje rada za sljedeće trogodišnje razdoblje u skladu s dinamičnim društvenim, gospodarskim i okolišnim uvjetima. Na temelju provedene analize, doneseni su zaključci i preporuke za unapređenje provedbe Strategije razvoja Hercegbosanske županije.

Strateški ciljevi su u velikoj mjeri usklađeni s potrebama županije, ali implementacija zahtijeva dodatne napore, osobito u ruralnim područjima, obrazovanju, zdravstvu i modernizaciji poljoprivrede, turizmu, klimatskim promjenama.

Iako su postignuti **rezultati** u određenim sektorima, postoji potreba za boljim ulaganjima i prilagodbom ciljeva u područjima gdje napredak nije zadovoljavajući. Evaluacija pokazuje da su postignuti pomaci u ekonomskoj aktivnosti, obrazovnoj infrastrukturi i zaštiti okoliša, dok sektori poljoprivrede, turizma, obrazovanja i zdravstva, te klimatskih promjena zahtijevaju intenzivniji rad. Postoji i pozitivan trend u EU projektima i e-uslugama, ali borba protiv korupcije i daljnje institucionalno jačanje ostaju prioriteta. Za osiguranje dugoročne održivosti, nužno je nastaviti ulaganje u stratezijske intervencije i jačanje institucionalnih kapaciteta.

Preporuke su podijeljene na preporuke visokog i srednjeg prioriteta.

Visoki prioritet odnosi se na obuku zaposlenika, privlačenje investicija, ulaganje u poljoprivredu i turizam, te razvoj novih turističkih proizvoda. **Srednji prioritet** uključuje uspostavu boljih mehanizama koordinacije i reviziju pokazatelja ciljeva. Preporuke također naglašavaju važnost profesionalnog razvoja i umrežavanja ključnih dionika, dok se motivacija državnih službenika u pripremi i provedbi projekata treba dodatno unaprijediti. Preporučuje se i daljnje ulaganje u kvalitetu trogodišnjih planova rada koji operacionaliziraju Strategiju.

Evaluacija kriterija **relevantnosti** pokazala je da su strateški ciljevi i intervencije usklađeni s potrebama ciljnih skupina i javnosti, pružajući odgovore na ključne izazove Hercegbosanske županije.

Što se **djelotvornosti** tiče, evaluacija pokazuje da su u nekim područjima financijska ulaganja i postignuti rezultati usklađeni, dok u drugim sektorima postoji očiti disbalans, s potrebom za većim ulaganjima ili promjenom pristupa u implementaciji određenih mjera.

Strategija razvoja je djelomično uspješna (**učinkovitost**), evaluacija Strategije razvoja pokazuje da je postignut mješovit napredak u ostvarivanju postavljenih strateških i prioritarnih ciljeva, uz određene izazove u implementaciji.

Na temelju analiziranih podataka po pitanju **utjecaja**, razina pozitivnih promjena i predviđenih posljedica razvojnih intervencija u velikoj mjeri zadovoljava, no postoje područja koja zahtijevaju dodatne napore za postizanje ambicioznijih ciljeva.

Iako su postignuti pozitivni pomaci u strateškim ciljevima, analiza pokazuje da postoji potreba za dodatnim naporima kako bi se osigurala dugoročna **održivost** rezultata.

Jedan od glavnih zaključaka evaluacije je da iako su ciljevi relevantni, uspješna implementacija će zahtijevati dodatna ulaganja, edukaciju i bolju koordinaciju među sektorima.

Preporuke su podijeljene u tri skupine u odnosu na razinu prioriteta: preporuke visokog prioriteta usmjerene su na uklanjanje evaluacijom utvrđenih glavnih nedostataka u provedbi Strategije razvoja, dok se preporuke srednjeg i niskog prioriteta odnose na dodatnu optimizaciju sustava upravljanja razvojem.

Određeni dio preporuka odnosi se na novo trogodišnje plansko razdoblje, a primarno su usmjerene na poboljšanje kvalitete trogodišnjih planova rada kao dokumenata kojim se operacionalizira Strategija razvoja.

Prioritet	Preporuka	Razdoblje
Visok	Uložiti u obuku i profesionalni razvoj zaposlenika, osobito u područjima pripreme projektne dokumentacije, praćenja provedbe, izvještavanja i financijskog upravljanja.	2025-2027
Visok	Razviti specifične inicijative za privlačenje stranih i domaćih investicija u sektore s visokim rastom, poput tehnologije i zelene energije.	2025-2027
Visok	Povećati ulaganja posebno u sektore poljoprivrede i turizma.	2025-2027
Visok	Razviti nove turističke proizvode, poboljšati promociju i diversificirati ponudu, uključujući održivi turizam i ruralni turizam.	2025-2027
Visok	Osigurati podršku za umrežavanje ključnih dionika i potencijalnih partnera, kako bi se poboljšala suradnja i koordinacija na svim administrativnim razinama kao i prekogranično, što bi doprinijelo uspješnijoj	2025-2027

	implementaciji projekata	
Srednji	Uspostaviti jasnije i učinkovitije mehanizme za koordinaciju između različitih tijela odgovornim za provedbu strategije, uključujući redovite sastanke i izvještavanje o napretku, kako bi se poboljšala suradnja u operacionalizaciji strategije te revidirati pokazatelje po ciljevima i postaviti ambicioznije vrijednosti kroz procese planiranja	2025-2027
Srednji	Razviti sustav motivacije državnih službenika koji sudjeluju u pripremi i provedbi projekata koji se financiraju iz vanjskih izvora	2025-2027

4. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU AKCIJSKOG PLANA 2025-2027.

Strategija razvoja Hercegbosanske županije za razdoblje 2021. -2027. godina definirala je provedbu kroz donošenje trogodišnjih Akcijskih planova koje uz tijela uprave Hercegbosanske županije **provode i općine, grad i druge organizacije iz HBŽ ili izvan HBŽ**, a koje su od interesa, vezane ili se mogu vezati uz ispunjavanje mjera iz Strategije.

4.1 Pregled akcijskog plana po ciljevima

Županijska tijela uprave, javne ustanove i zavodi trebaju u svojim proračunskim zahtjevima planirati sredstva potrebna za realizaciju planiranih mjera iz planova i programa rada. Planovi i programi rada se trebaju uskladiti sa realnim mogućnostima proračuna te vanjskim izvorima financiranja.

Indikativni finacijski okvir procijenjen za realizaciju planiranih mjera za razdoblje 2026-2028. godine prikazan je u sljedećoj Tabeli:

Strateški ciljevi	Iz proračuna u KM	Vanjski izvori u KM	Ukupno
STRATEŠKI CILJ 1 UBRZANI EKONOMSKI RAZVOJ	14.142.187	2.033.784	16.175.971
STRATEŠKI CILJ 2 UNAPREĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE	61.220.000	3.750.000	64.970.000
STRATEŠKI CILJ 3 MODERNA INFRASTRUKTURA I OČUVAN OKOLIŠ	8.160.768	3.874.914	12.035.681
STRATEŠKI CILJ 4 INTEGRALNI ODRŽIVI RAZVOJ	6.064.400	750.000	6.814.400
Ukupno	89.587.355	10.408.698	99.996.052

Iz tablice se vidi da je najveći iznos sredstava planiran za unapređenje društvene infrastrukture cca 65% dok slijede aktivnosti ubrzanog ekonomskog razvoja sa cca 16%, zatim moderna infrastruktura i očuvan okoliš sa cca 12% i integralni održivi razvoj sa 7%.

U strateškom cilju 1 najviše sredstava planirano je za unapređenje konkurentnosti poljoprivrede dok je za strateški cilj 2 najviše planirano za unapređenje sustava zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. U strateškom cilju 3 najvećim dijelom sredstava financirat će se razvoj suvremene infrastrukture dok je za strateški cilj 4 najviše sredstava planirano za upravljanje rizicima. Detaljan prikaz planiranih sredstava dat je u nastavku po pojedinačnim mjerama.

4.2 Pregled prioriteta i mjera

Unutar strateškog cilja 1 planirana su 4 prioriteta a unutar njih 5 mjera, kako slijedi:

Strategija razvitka HBŽ- Aktijski plan za 2026-2028	2026	2027	2028	2026- 2028	Vlastita sredstva za 2026	VLASTITA SREDSTVA (iznos za 2026- 2028)	VANJSKI IZVORI (Iznos za 2026- 2028)
SC 1. Ubrzan ekonomski razvoj	6.303.806	5.482.165	4.390.000	16.175.971	5.530.022	14.142.187	2.033.784
1.1. Podržati razvoj poduzetničke infrastrukture, MSP i obrtništva	1.881.831	1.162.165	1.070.000	4.113.996	1.356.047	2.958.212	1.155.784
1.1.1. Podržati osnivanje i razvoj subjekata poduzetničke infrastrukture (poslovnih zona, biznis cenatra, poslovnih inkubatora ...)	1.102.351	742.165	650.000	2.494.516	632.351	1.394.516	1.100.000
1.1.1.1. Izgradnja komunalne infrastrukture u poslovnoj zoni Rupe (vodovod, kanalizacija i prometnica)	200.000	150.000	150.000	500.000	30.000	100.000	400.000
1.1.1.4. Izgradnja infrastrukture u poslovnoj zoni Rasadnik	902.351	592.165	500.000	1.994.516	602.351	1.294.516	700.000
1.1.2. Podržati osnivanje i razvoj MSP-a	120.000	120.000	120.000	360.000	120.000	360.000	0
1.1.2.1. Program podrške osnivanju poduzeća u Hercegovosanskoj županiji	120.000	120.000	120.000	360.000	120.000	360.000	0
1.1.3. Unaprijediti programe podrške razvoju poslovnih subjekata iz područja prerađivačke industrije	300.000	300.000	300.000	900.000	300.000	900.000	0
1.1.3.1. Program razvoja malog gospodarstva u Hercegovosanskoj županiji putem subvencije kamata	300.000	300.000	300.000	900.000	300.000	900.000	0
1.1.4. Poticati razvoj obrtništva	300.000	0	0	300.000	300.000	300.000	0
1.1.4.1. Program potpore malim ulaganjima za obrtnike	300.000	0	0	300.000	300.000	300.000	0
1.1.5. Provođenje aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja	59.480	0	0	59.480	3.696	3.696	55.784

1.1.5.1. Projekt "Unaprijeđenje polazaja žena na tržištu rada u perifernim industrijskim regijama"	59.480			59.480	3.696	3.696	55.784
1.2. Unapređivati konkurentnost poljoprivrede	4.131.975	3.730.000	2.730.000	10.591.975	3.923.975	10.073.975	518.000
1.2.1. Potpora razvoju biljne i animalne proizvodnje	2.205.000	2.200.000	2.200.000	6.605.000	2.202.000	6.602.000	3.000
1.2.1.1. Provedba programa razvoja biljne i animalne proizvodnje	2.200.000	2.200.000	2.200.000	6.600.000	2.200.000	6.600.000	0
1.2.1.3. Zaštita i brendiranje glamočkog krompira	5.000			5.000	2.000	2.000	3.000
1.2.2. Potpora ruralnom razvoju	1.766.975	1.370.000	370.000	3.506.975	1.566.975	3.006.975	500.000
1.2.2.1. Provedba programa projektnih aktivnosti iz ruralnog razvoja	370.000	370.000	370.000	1.110.000	370.000	1.110.000	
1.2.2.2. Izgradnja gradske tržnice - Inovativna Gradska tržnica	1.396.975	1.000.000	0	2.396.975	1.196.975	1.896.975	500.000
1.2.3. Unaprijeđenje kvalitete i jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	160.000	160.000	160.000	480.000	155.000	465.000	15.000
1.2.3.1. priprema i provedba ostalih vrsta potpora	100.000	100.000	100.000	300.000	100.000	300.000	0
1.2.3.2. Zavod za hranu i veterinarstvo - nabava laboratorijske opreme	50.000	50.000	50.000	150.000	50.000	150.000	0
1.2.3.3. Podrška proizvodnji organske hrane	10.000	10.000	10.000	30.000	5.000	15.000	15.000
1.3. Poticati razvoj održivog turizma	290.000	210.000	210.000	710.000	250.000	350.000	360.000
1.3.1. Integracija ponude kroz unapređenje sustavaruralnih turističkih iskustava i promocija ruralnog turizma Županije	190.000	110.000	110.000	410.000	150.000	250.000	160.000
1.3.1.1. Projekt izrade promotivnih animiranih videa na temu općina HBŽ/grada Livna	80.000	0	0	80.000	80.000	80.000	0
1.3.1.2. Potpora održavanju turističkih manifestacija u HBŽ	30.000	30.000	30.000	90.000	30.000	90.000	0
1.3.1.3. Promovisana turistička ponuda, potencijali i manifestacije	50.000	50.000	50.000	150.000	30.000	50.000	100.000
1.3.1.4. Rok fest "Busija", Glamoč	30.000	30.000	30.000	90.000	10.000	30.000	60.000
1.3.2. Jačanje održivosti ruralnog poduzetništva	100.000	100.000	100.000	300.000	100.000	100.000	200.000

1.3.2.1. Projekt izrade idejnih rješenja za turističke spomenike i izrade turističkih spomenika	100.000	100.000	100.000	300.000	100.000	100.000	200.000
1.4. Podržavati izvoz, transfer i razvoj tehnologija	0	380.000	380.000	760.000	0	760.000	0
1.4.1. Poticati razvoj inovacija i digitalizacije poslovnih subjekata	0	0	100.000	100.000	0	100.000	0
1.4.1.1. Projekt potpore digitalizaciji	0	0	100.000	100.000	0	100.000	0
1.4.2. Jačati internacionalizaciju i uključivanje u globalne lance vrijednosti	0	300.000	200.000	500.000	0	500.000	0
1.4.2.1. Projekt potpore izvoznima	0	300.000	200.000	500.000	0	500.000	0
1.4.3. Poticati razvoj poslovnih subjekata u području obnovljivih izvora energije	0	0	0	0	0	0	0
1.4.4. Stimulirati povezivanje sa BH dijasporom	0	80.000	80.000	160.000	0	160.000	0
1.4.4.1. Sponzoriranje sudjelovanja na ino sajmovima	0	80.000	80.000	160.000	0	160.000	0

Što se tiče prioriteta podržati razvoj poduzetničke infrastrukture, MPS i poduzetništava za trogodišnje razdoblje 2026-2028 planirano je **4.113.996 KM** od toga je 2.958.212 KM proračunskih sredstva i 1.155.784 KM vanjskih izvora. Za drugi prioritet, unapređivati konkurentnost poljoprivrede za trogodišnje razdoblje planirano je **10.591.975 KM** od toga 10.073.975 KM proračunskih i 518.000 KM vanjskih izvora. Za poticanje razvoja održivog turizma za trogodišnje razdoblje planirano je **710.000 KM** od toga 350.000 KM proračunskih sredstva i 360.000 KM vanjskih izvora. Za mjeru podržati izvoz, transfer i razvoj tehnologije planirano je **760.000 KM** i sva su proračunska sredstva.

Strategija razvitka HBŽ- Akcijski plan za 2026-2028	2026	2027	2028	2026-2028	Vlastita sredstva za 2026	VLASTITA SREDSTVA (iznos za 2026-2028)	VANJSKI IZVORI (Iznos za 2026-2028)
SC 2. Unapređenje društvene infrastrukture	21.931.000	21.192.500	21.026.500	64.970.000	20.251.000	61.220.000	3.750.000
2.1. Unapređenje obrazovanja, kulture i sporta	5.026.000	3.782.500	3.666.500	13.295.000	3.446.000	9.645.000	3.650.000
2.1.1. Jačanje kapaciteta sustava za odgoj i obrazovanje	4.290.000	3.296.500	2.266.500	10.273.000	2.740.000	6.723.000	3.550.000

2.1.1.1. Digitalizacija obrazovnog sustava	100.000	100.000	100.000	300.000	100.000	300.000	0
2.1.1.2. Unapređenje rada međužupanijskog zavoda za odgoj i obrazovanje	77.000	77.000	77.000	231.000	77.000	231.000	0
2.1.1.3. Stipendiranje studenata	50.000	50.000	50.000	150.000	50.000	150.000	0
2.1.1.4. Stipendiranje studenta deficitarna zanimanja	120.000	120.000	120.000	360.000	120.000	360.000	0
2.1.1.5. Sufinanciranje studentskog centra	93.500	100.000	100.000	293.500	93.500	293.500	0
2.1.1.6. Sufinanciranje Sveučilišta u Mostaru	279.500	279.500	279.500	838.500	279.500	838.500	0
2.1.1.7. Jačanje Centara izvrsnosti	0	0	100.000	100.000	100.000	100.000	0
2.1.1.8. Produženi boravak	0	0	120.000	120.000	0	120.000	0
2.1.1.9. Kapitalne potpore osnovnim školama	100.000	100.000	100.000	300.000	100.000	300.000	0
2.1.1.10. Kapitalne potpore vrtićima	0	0	120.000	120.000	0	120.000	0
2.1.1.11. Vrtić za svako djetelzgradnja nove zgrade dječijeg vrtića Pčelice	2.000.000	1.000.000	0	3.000.000	1.400.000	1.900.000	1.100.000
2.1.1.12. Izgradnja sportsko rekreacijskog centra u Kupresu	150.000	150.000	0	300.000	0	50.000	250.000
2.1.1.13. Dovođenje izgradnje športske dvorane u Kupresu	450.000	450.000	400.000	1.300.000	100.000	300.000	1.000.000
2.1.1.14. Izgradnja vatrogasnog doma u Kupresu	450.000	450.000	100.000	1.000.000	0	200.000	800.000
2.1.1.15. Potpore besplatni udžbenici	0	0	600.000	600.000	0	200.000	400.000
2.1.1.16. Potpore nižim razinama vlasti prijevoz učenika	420.000	420.000	420.000	1.260.000	420.000	1.260.000	0
2.1.2. Potpora daljnjem razvoju sporta i kulture	736.000	486.000	1.400.000	3.022.000	706.000	2.922.000	100.000
2.1.2.1. Javni poziv šport	250.000	400.000	600.000	1.250.000	250.000	1.250.000	0
2.1.2.2. Javni poziv kultura	200.000	200.000	400.000	800.000	200.000	800.000	0
2.1.2.3. Sufinanciranje muzeja	186.000	186.000	300.000	672.000	186.000	672.000	0
2.1.2.4. Urediti i opremiti prostor za kulturne sadržaje u Narodnom sveučilištu - Galerija	100.000	100.000	100.000	300.000	70.000	200.000	100.000
2.1.3. Razvoj cjeloživotnog učenja	0	0	0	0	0	0	0
2.2 Unapređenje sustava zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	16.905.000	17.410.000	17.360.000	51.675.000	16.805.000	51.575.000	100.000
2.2.1. Unapređenje sustava zdravstvene zaštite	6.500.000	6.500.000	6.500.000	19.500.000	6.500.000	19.500.000	0

2.2.1.1 Tekuće i kapitalne potpore za zdravstvo i transfer županjskom zavodu za zdravstveno osiguranje	6.500.000	6.500.000	6.500.000	19.500.000	6.500.000	19.500.000	0
2.2.2. Unapređenje sustava socijalne skrbi i inkluzija djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	8.980.000	8.910.000	8.910.000	26.800.000	8.880.000	26.700.000	0
2.2.2.1. Opremanje socijalnih stanova	150.000	150.000	150.000	450.000	150.000	450.000	0
2.2.2.2. Unapređenje sustava socijalne skrbi - obitelji sa djecom	2.000.000	2.000.000	2.000.000	6.000.000	2.000.000	6.000.000	0
2.2.2.3. Unapređenje sustava socijalne skrbi - prava iz socijalne skrbi	1.200.000	1.200.000	1.200.000	3.600.000	1.200.000	3.600.000	0
2.2.2.4. Unapređenje sustava socijalne skrbi i inkluzija djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	30.000	30.000	30.000	90.000	30.000	90.000	0
2.2.2.5. Ostale socijalne isplate porodiljni dopust i dječiji doplatak	5.500.000	5.500.000	5.500.000	16.500.000	5.500.000	16.500.000	0
2.2.2.6. Podrška zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti-Formiranje Centra za socijalni rad	100.000	30.000	30.000	160.000	0	60.000	100.000
2.2.3. Unapređenje sustava podrške braniteljskoj populaciji	1.425.000	2.000.000	1.950.000	5.375.000	1.425.000	5.375.000	0
2.2.3.1. Financiranje udruga	150.000	200.000	150.000	500.000	150.000	500.000	0
2.2.3.2. Rehabilitacijski centar branitelja	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3.3. Novčana egzistencijalna pomoć razvojačenim braniteljima i izdaci za RVI i obitelji poginulih	675.000	800.000	700.000	2.175.000	675.000	2.175.000	0
2.2.3.4. Stambeno zbrinjavanje branitelja	600.000	1.000.000	1.100.000	2.700.000	600.000	2.700.000	0

U strateškom cilju 2, za prioritet unapređenje obrazovanja kulture i športa za trogodišnje razdoblje planirano je **13.295.000 KM** od toga 9.645.000 KM proračunskih sredstva i 3.650.000 KM iz vanjskih izvora. Za prioritet unapređenje sustava zdravstvene zaštite i socijalne skrbi za trogodišnje razdoblje planirano je ukupno **51.575.000 KM** proračunska sredstva i 100.000 KM Budući da okvir ovih Smjernica (2028.godina) izlazi iz okvira strateškog planiranja 2021-2027., te da je u planu Ministarstva rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih u planu donošenje nekoliko važnih zakona iz oblasti socijalne zaštite (Zakon o obitelji s djecom, usklađivanje dječijeg doplatka itd.) planirani iznos je znatno viši od dosadašnjeg.

Strategija razvitka HBŽ- Aktijski plan za 2026-2028	2026	2027	2028	2026- 2028	Vlastita sredstva za 2026	VLASTITA SREDSTVA (iznos za 2026- 2028)	VANJSKI IZVORI (Iznos za 2026- 2028)
SC 3. Moderna infrastruktura i očuvan okoliš	3.834.503	3.984.504	4.216.674	12.035.681	2.631.199	8.160.768	3.874.913
3.1. Razvoj suvremene infrastrukture	2.721.500	2.871.500	3.071.500	8.664.500	1.636.500	5.114.500	3.550.000
3.1.1. Razvoj kružnog gospodarstva i obrazovanje javnosti o očuvanom okolišu	321.500	321.500	321.500	964.500	321.500	964.500	0
3.1.1.1. Provedba namjenskih sredstava naknade za okoliš	280.000	280.000	280.000	840.000	280.000	840.000	0
3.1.1.2. Sanacija i zatvaranje postojećih općinskih deponija	40.000	40.000	40.000	120.000	40.000	120.000	0
3.1.1.3. Stalno stručno usavršavanje kadra u zaštiti okoliša i upravljanju otpadom	1.500	1.500	1.500	4.500	1.500	4.500	0
3.1.2. Jačanje sustava vodovoda i odvodnje	1.250.000	1.400.000	1.500.000	4.150.000	815.000	2.550.000	1.600.000
3.1.2.1. Potpore za vodoprivedu-kapitalne potpore općinama	700.000	700.000	700.000	2.100.000	700.000	2.100.000	0
3.1.2.2. Rekonstrukcija i sanacija vodovoda i kanalizacije u općini Kupres u centru Kupresa	500.000	500.000	500.000	1.500.000	100.000	300.000	1.200.000
3.1.2.3. Izgradnja kanalizacione mreže sa prečišćivačem u Opštini Glamoč	50.000	200.000	300.000	550.000	15.000	150.000	400.000
3.1.3. Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture	650.000	650.000	650.000	1.950.000	150.000	450.000	1.500.000
3.1.3.1 Izgradnja i održavanje prometne infrastrukture	3.000.000	3.300.000	3.500.000	9.800.000	3.000.000	9.800.000	
3.1.3.2. Asvaltiranje lokalnih puteva u općini Kupres	500.000	500.000	500.000	1.500.000	100.000	300.000	1.200.000
3.1.3.3. Asfaltiranje putne komunikacije	150.000	150.000	150.000	450.000	50.000	150.000	300.000
3.1.4. Povećanje energetske učinkovitosti	500.000	500.000	600.000	1.600.000	350.000	1.150.000	450.000
3.1.4.1. Izgradnja nove zgrade PP Glamoč	300.000	300.000	400.000	1.000.000	300.000	1.000.000	0

3.1.4.2. Sanacija i utopljanje Hrvatskog doma u Kupresu	200.000	200.000	200.000	600.000	50.000	150.000	450.000
3.2. Očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa	1.113.003	1.113.003	1.145.174	3.371.181	994.699	3.046.267	324.913
3.2.1. Očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje prirodnih resursa	223.174	223.174	223.174	669.522	104.870	344.609	324.913
3.2.1.1. SAFE TETRAO LIFE	197.174	197.174	197.174	591.522	78.870	266.609	324.913
3.2.1.2. Izrada planskih dokumenata za održivo korištenje prirodnih resursa	20.000	20.000	20.000	60.000	20.000	60.000	0
3.2.1.3. Uspostava GIS-a	6.000	6.000	6.000	18.000	6.000	18.000	0
3.2.2. Gospodarenje šumskim resursima	889.829	889.829	922.000	2.701.659	889.829	2.701.658	0
3.2.2.1. Izgradnja protupožarnih prometnica na nivou ŠGD Hercegbosanske šume d.o.o.	567.958	567.958	600.000	1.735.917	567.958	1.735.916	0
3.2.2.2. Pošumljavanje na nivou ŠGD Hercegbosanske šume d.o.o.	321.871	321.871	322.000	965.742	321.871	965.742	0

U strateškom cilju 3 za prioritet razvoj suvremene infrastrukture za trogodišnje razdoblje planirano je **8.664.500 KM** od toga 5.114.500 KM proračunskih sredstva i 3.550.000 KM vanjskih izvora. Za prioritet očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa za trogodišnje razdoblje planirano je **3.371.181 KM** od čega je 3.046.267 KM proračunskih i 324.914 KM vanjskih izvora financiranja.

Strategija razvitka HBŽ- Akcijski plan za 2026-2028	2026	2027	2028	2026-2028	Vlastita sredstva za 2026	VLASTITA SREDSTVA (iznos za 2026-2028)	VANJSKI IZVORI (Iznos za 2026-2028)
SC 4. Integralni održivi razvoj	2.591.600	2.214.800	2.008.000	6.814.400	2.191.600	6.064.400	750.000
4.1. Učinkovito upravljanje održivim razvojem	1.031.600	984.800	888.000	2.904.400	1.031.600	2.854.400	50.000
4.1.1. Jačanje integralnog razvoja	653.000	653.000	653.000	1.959.000	653.000	1.959.000	0
4.1.1.1. jačanje potpornih institucija za integralni razvoj (RA SSUREI i RA HBŽ)	50.000	50.000	50.000	150.000	50.000	150.000	0
4.1.1.2. Podrška razvoju partnerstava za pripremu međuzupanijskih projekata							

4.1.1.4. Analiza kapaciteta, organizacija programa obrazovanja i uključivanje značajnog broja zainteresiranih sudionika u intenzivne edukacije na temu pripreme i provedbe razvojnih projekata i EU integracija	3.000	3.000	3.000	9.000	3.000	9.000	0
4.1.1.1. Program potpore nižim razinama lasti	500.000	500.000	500.000	1.500.000	500.000	1.500.000	0
4.1.1.2. Tekući transferi vjerskim zajednicama	100.000	100.000	100.000	300.000	100.000	300.000	0
4.1.2. Razvojna suradnja i europske integracije	222.500	222.500	222.500	667.500	222.500	667.500	0
4.1.2.1. Izgradnja i njegovanje međuzupanijskih i međudržavnih partnerstva	50.000	50.000	50.000	150.000	50.000	150.000	0
4.1.2.2. Razvoj grantovske politike i sufinanciranja u službi razvoja- sajmovi i promocija Klaster	50.000	50.000	50.000	150.000	50.000	150.000	0
4.1.2.3. Izgradnja partnerstva i prijava zajedničkih projekata - projekt LINNOVATE	50.000	50.000	50.000	150.000	50.000	150.000	0
4.1.2.4. Motiviranje lokalne zajednice na suradnju- Program financiranja lokalnih medija	72.500	72.500	72.500	217.500	72.500	217.500	0
4.1.3. Jačanje kapaciteta upravljanja razvojem	12.500	12.500	12.500	37.500	12.500	37.500	
4.1.3.1. Jačanje mehanizama suradnje s međunarodnim organizacijama sa fokusom na razvoj kapaciteta upravljanja projektima i namicanja sredstava iz vanjskih izvora	12.500	12.500	12.500	37.500	12.500	37.500	0
4.1.4. Razvoj e-uprave	143.600	96.800	0	240.400	143.600	190.400	50.000
4.1.4.1 "Poboljšanje hardverske i softverske opreme Ministarstva financija "	93.600	46.800		140.400	93.600	140.400	
4.1.4.2. Razvoj e-usluga u Gradu Livnu	50.000	50.000	0	100.000	50.000	50.000	50.000
4.2. Upravljanje rizicima	1.560.000	1.230.000	1.120.000	3.910.000	1.160.000	3.210.000	700.000
4.2.1. Upravljanje sigurnosnim rizicima	1.060.000	1.030.000	970.000	3.060.000	1.160.000	3.060.000	
4.2.2.1. Upravljanje sigurnosnim rizicima	50 000	50 000	50 000	150 000	50 000	150 000	

4.2.1.2. Obuka i opremanje institucija vatrogastva i razvoj ostalih službi koje su dijelovi sustava zaštite i spašavanja	300.000	310.000	300.000	910.000	300.000	910.000	0
4.2.1.3. Obuke i opremanje struktura civilne zaštite i spašavanja koja nisu dio reguliranog sustava	300.000	250.000	200.000	750.000	300.000	750.000	0
4.2.1.4. Izgradnja, opremanje i stavljanje u funkciju sustava za informacijsku i komunikacijsku podršku pri Operativnom centru zaštite i spašavanja kao i općinskih operativnih centara	130.000	130.000	130.000	390.000	130.000	390.000	0
4.2.1.5. Obuka, promocija i podizanje svijesti za potrebe prevencije te mjerama zaštite i spašavanja	40.000	40.000	40.000	120.000	40.000	120.000	0
4.2.1.6. Saniranje posljedica od prirodnih i drugih nesreća	290.000	300.000	300.000	890.000	290.000	890.000	0
4.2.2. Ublažavanje posljedica klimatskih promjena	5000.000	200.000	150.000	850.000	100.000	150.000	700.000
4.2.2.1. Operativno-vatrogasni centar Livno	500.000	200.000	150.000	850.000	100.000	150.000	700.000

U strateškom cilju 4 za prioritet učinkovito upravljanje održivim razvojem za trogodišnje razdoblje planirano je **2.904.400 KM** od toga 2.854.400 KM proračunskih sredstva i 50.000 KM iz vanjskih izvora. Za prioritet upravljanje rizicima za trogodišnje razdoblje planirano je **3.910.000 KM** od čega je 3.210.000 KM proračunskih sredstava te 700.000 KM iz vanjskih izvora financiranja.

Aneks I. Akcijski plan 2026-2028 s mjerama iz Strategije razvoja sa koordinatorima za provedbu, indikatorima i planiranim rezultatima

U nastavku je popis svih Strateških ciljeva, prioriteta i razvojnih mjera sa definiranim koordinatorima razvojnih mjera i nositeljima pojedinih aktivnosti u razvojnim mjerama koje je potrebno detaljnije razraditi u planovima rada za sljedeće trogodišnje razdoblje, tj. do 2027. godine.

[AP i smjernice\AP 2026-2028\AP 2026-2028 NOVI SVL.xlsx](#)